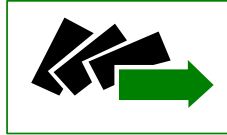

**Powiatowy Urząd Pracy
w Łomży**

**EFEKTYWNOŚĆ JEDNORAZOWYCH
ŚRODKÓW NA PODJĘCIE DZIAŁALNOŚCI
GOSPODARCZEJ
W LATACH 2006 - 2009**

Łomża 2011

Efektywność jednorazowych środków na podjęcie działalności gospodarczej w latach 2006 - 2009

Celem badania było ustalenie efektywności jednorazowych środków na podjęcie działalności gospodarczej, zwanych dalej dotacjami, udzielonych osobom bezrobotnym przez Powiatowy Urząd Pracy w Łomży w latach 2006 – 2009. W badaniu oparto się na dokumentach dostępnych w PUP (rejestry ręczne i Syriusz) oraz wystąpiliśmy do urzędów gmin z prośbą o weryfikację w ewidencji działalności gospodarczej czy osoby, które otrzymały dotacje wyrejestrowały swoją działalność, a jeśli tak to kiedy. Pismo skierowano do urzędów gmin w dniu 6 czerwca 2011r., ostatnią odpowiedź otrzymaliśmy 8 sierpnia br.

W omawianym okresie dotacje wypłacono 667 osobom, a w badaniu analizowano 654 dotacje. Różnica ta wynika z faktu, że część bezrobotnych zwróciła przyznane środki oraz w wyniku błędu przy wprowadzaniu danych do serwisu internetowego Webankieta.

Badanie przeprowadzono w dwóch etapach. Pierwszy etap polegał na sprawdzeniu w bazie bezrobotnych ile osób, które otrzymały dotację zarejestrowało się ponownie w PUP. Dotacje przyznane w roku 2006 – 2008 sprawdzono w kwietniu 2010 roku, natomiast dotacje przyznane w roku 2009 zweryfikowano w kwietniu 2011 roku. Ten tryb badania był uwarunkowany wymogiem prowadzenia działalności gospodarczej przez okres 12 miesięcy, stąd dotacje przyznawane w roku 2009 z założenia gwarantowały prowadzenie działalności do 2010r. Ponieważ po zaprzestaniu prowadzenia działalności nie ma obowiązku rejestracji w PUP, w drugim etapie badania postanowiliśmy zweryfikować powyższe dane w jednostkach samorządowych prowadzących rejestry podmiotów gospodarczych (na terenie działania PUP w Łomży) i sprawdzić ile osób w dalszym ciągu prowadzi działalność, a ile ją wyrejestrowało i kiedy.

Badanie realizowano w terminie kwiecień 2010 – sierpień 2011.

Przy uzyskaniu zbiorczych danych posłużono się formularzem ankiety wprowadzonym do serwisu internetowego Webankieta. Umożliwiło to ponadto analizę wprowadzonych danych pod kątem podziału na płeć osób uzyskujących dotacje, rok przyznania dotacji i branże cieszące się największym powodzeniem przy zakładaniu działalności gospodarczej.

Ogólna charakterystyka podmiotu badanego – jednorazowe środki na podjęcie działalności gospodarczej.

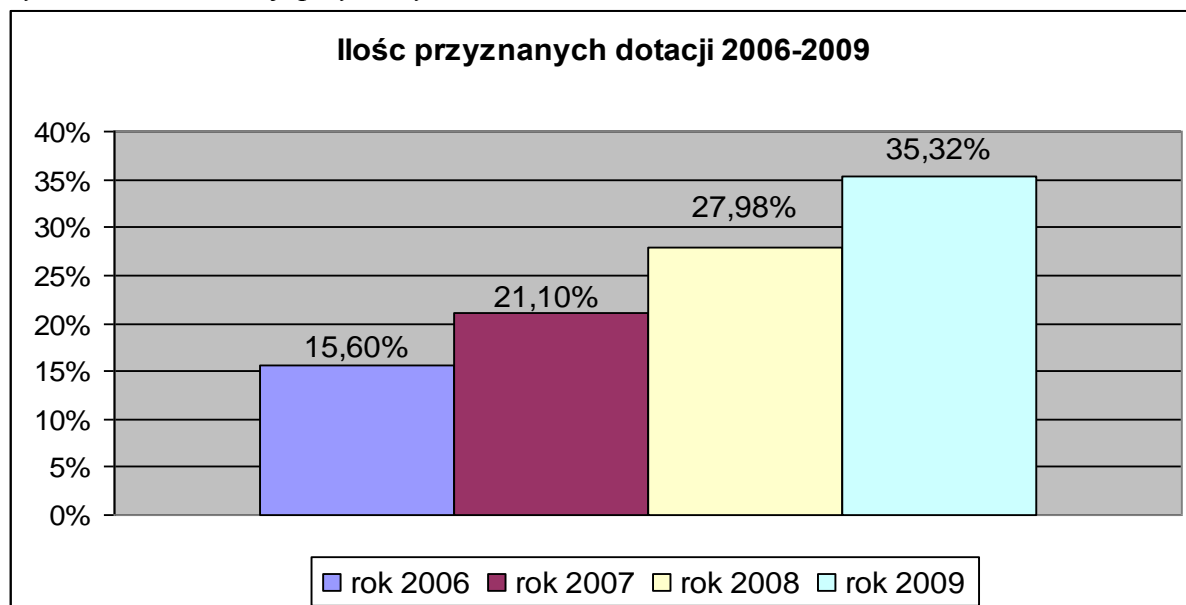
Ilość dotacji przyznanych w latach 2006-2009

Z analizy wynika, iż najliczniejszą grupę badanych stanowiły osoby, które uzyskały bezzwrotną dotację na założenie działalności gospodarczej w 2009 roku – (35,32%). Znaczny odsetek analizowanych podmiotów (27,98%) uczestniczących w badaniu to osoby, które otrzymały pomoc finansową na założenie własnej działalności gospodarczej w 2008 roku. Następną grupę, pod względem liczebności stanowili przedsiębiorcy, którzy uzyskali bezzwrotne dotacje na założenie własnej działalności gospodarczej z Powiatowego Urzędu Pracy w Łomży w 2007 roku – (21,10%). Najmniejszy odsetek (15,60%) stanowili badani, którzy uzyskali dotację w 2006 roku.

Tabela 1. Ilość dotacji przyznanych w latach 2006-2009

Rok przyznania dotacji	Ilość dotacji	Ilość dotacji w %
2006	102	15,60%
2007	138	21,10%
2008	183	27,98%
2009	231	35,32%
RAZEM	654	100%

Wykres 1. Ilość dotacji przyznanych w latach 2006-2009

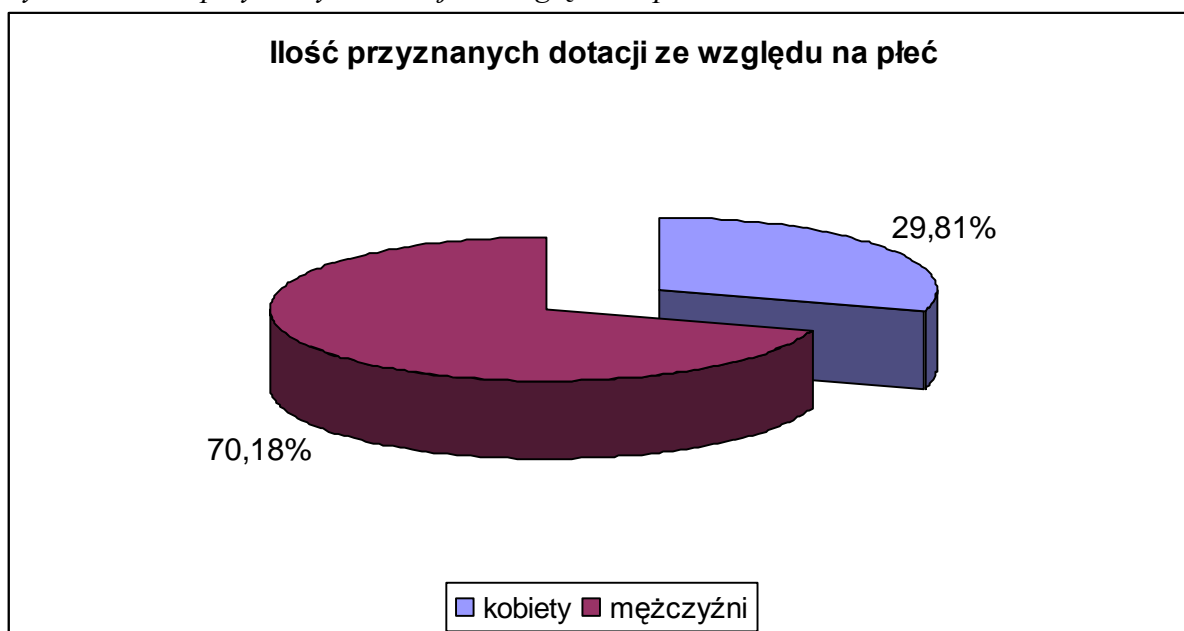
Ilość przyznanych dotacji ze względu na płeć.

Kobiety stanowią (29,81%) ogółu badanych natomiast mężczyźni (70,18%). Zdecydowanie większy odsetek mężczyzn niż kobiet skorzystał w latach 2006 – 2009 z jednorazowych środków na podjęcie działalności gospodarczej.

Tabela 2. Ilość przyznanych dotacji ze względu na płeć

Płeć	Ilość dotacji	Ilość dotacji w %
kobiety	195	29,81%
mężczyźni	459	70,18%
RAZEM	654	100%

Wykres 2. Ilość przyznanych dotacji ze względu na płeć

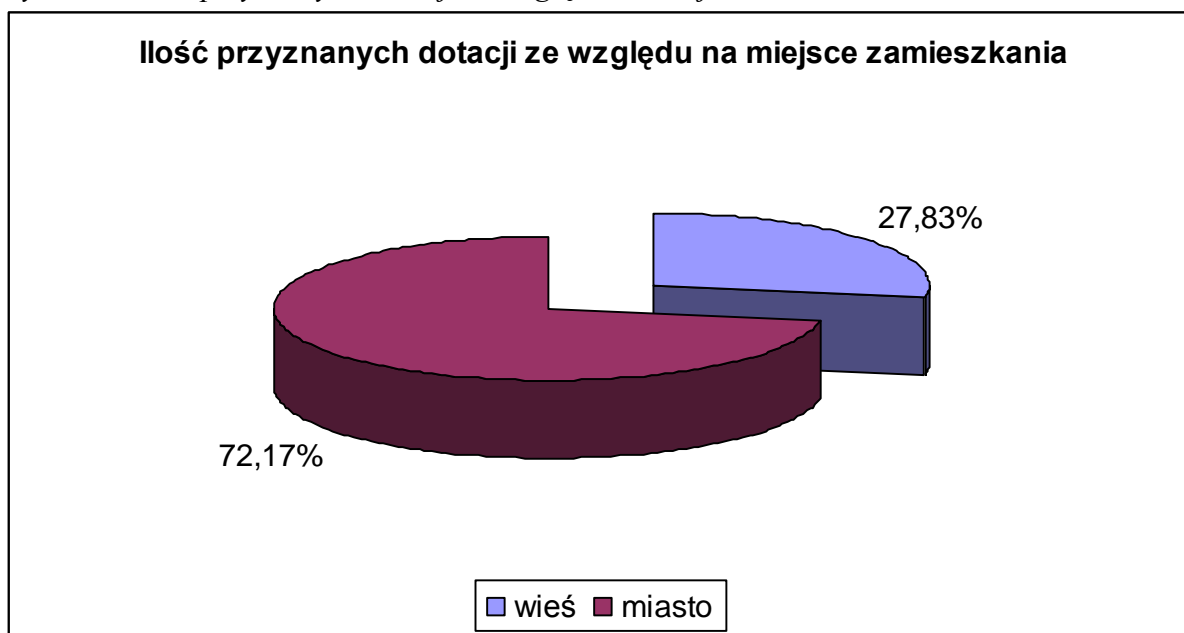
Ilość przyznanych dotacji ze względu na miejsce zamieszkania

Według danych pozyskanych w trakcie badania wynika, że zdecydowanie największy odsetek osób (72,17%), które otrzymały dotację mieszkało w momencie uzyskania finansowej pomocy na terenie miasta, pozostali reprezentowali wieś (27,83%). Jest to jednocześnie odzwierciedleniem lokalnej statystyki rynku pracy, gdzie mieszkańcy powiatu stanowią około 1/3 ogółu zarejestrowanych.

Tabela 3. Ilość przyznanych dotacji ze względu na miejsce zamieszkania

Miejsce zamieszkania	Ilość dotacji	Ilość dotacji w %
wieś	182	27,83%
miasto	472	72,17%
RAZEM	654	100%

Wykres 3. Ilość przyznanych dotacji ze względu na miejsce zamieszkania

Ilość przyznanych dotacji ze względu na branże

Poniżej przedstawiono główny rodzaj działalności gospodarczej – profil firm, które powstały w latach 2006 – 2009. Według analizy, osoby badane prowadzą lub prowadzili przede wszystkim firmy o charakterze budowlanym, handlowym, usługowym, warsztaty samochodowe i przetwórstwo przemysłowe – stolarstwo i ślusarstwo.

Tabela 4. Ilość przyznanych dotacji ze względu na branże

Branża działalności gospodarczej	Ilość dotacji
Budownictwo	157
Pozostała działalność usługowa	128
Handel detaliczny	110
Przetwórstwo przemysłowe – stolarstwo i ślusarstwo	39
Konserwacja i naprawa pojazdów samoch.	37
Fryzjerstwo	25
Usługi ubezpieczeniowe	13
Gastronomia	12
Działalność rachunkowo-księgowa	11
Solarium	9
Edukacja	8
Sprzedaż kwiatów	7
Prace dekarские	7
Sprzątanie	7
Działalność związana z kulturą, rozrywką i oświatą	7
Sprzedaż części samochodowych	6
Działalność w zakresie telekomunikacji przewodowej	5
Produkcja wyrobów medycznych	4
Wykonywanie instalacji wod-kan, ciepłych, gazowych	3
Rolnictwo, łowiectwo, leśnictwo	3
Działalność wspomagająca chów zwierząt	3
Hotele i restauracje	2
Usługi tapicerskie	2
Usługi geologiczne	2
Inna	33

Wyniki uzyskane w pierwszym etapie analizy – rejestry, Syriusz

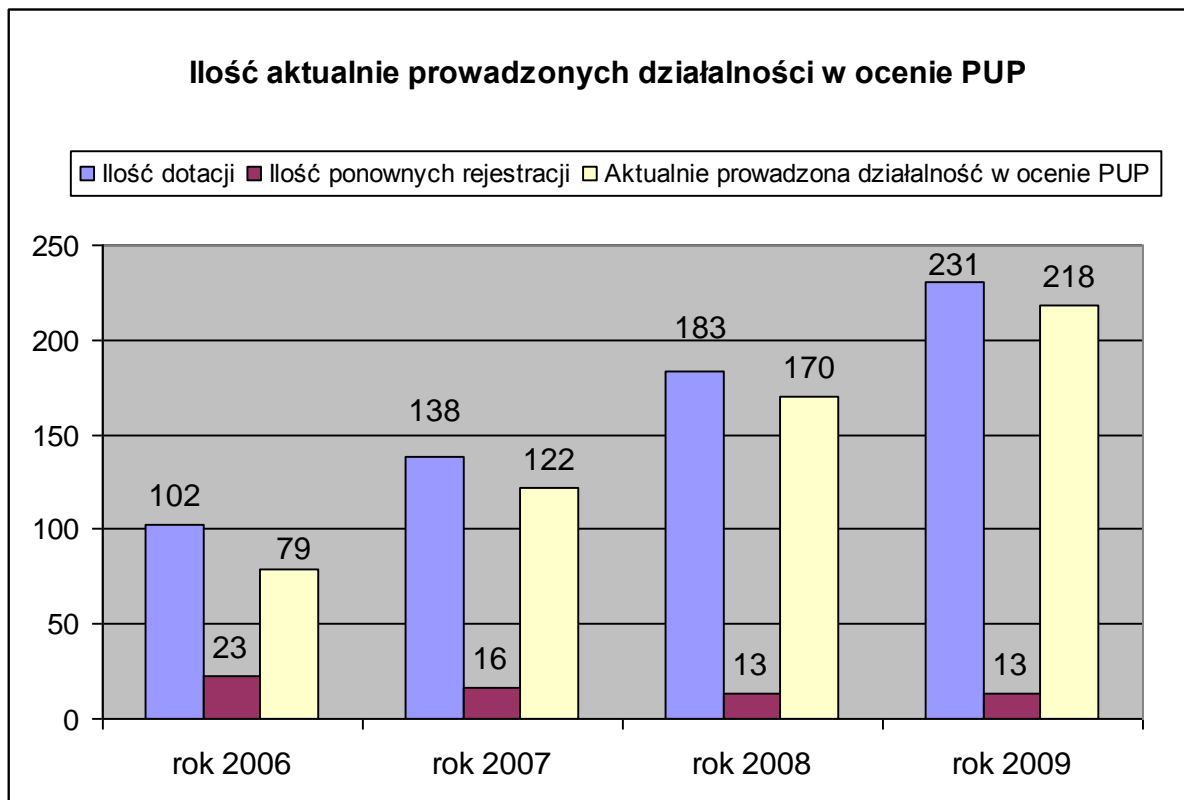
Analiza danych zastanych

Analiza zastanych danych – rejestr i Syriusz – polegała na sprawdzeniu ile osób po zaprzestaniu prowadzenia działalności gospodarczej ponownie zarejestrowało się w Powiatowym Urzędzie Pracy w Łomży. Pierwszy etap weryfikacji wypadł pozytywnie – w PUP zarejestrowało się niewiele osób po zakończeniu prowadzenia działalności gospodarczej w stosunku do ilości osób, które wzięły dotacje. Najwięcej rejestracji dokonały osoby, które dostały bezzwrotne dotacje w 2006 roku, im późniejszy rok przyznania dofinansowania - zgłoszeń do PUP było coraz mniej. Oceniono, że osoby, które nie zarejestrowały się ponownie jako bezrobotne w dalszym ciągu prowadzą działalność gospodarczą.

Tabela 5. Ilość ponownych rejestracji i aktualnie prowadzonych działalności w ocenie PUP

Rok przyznania dotacji	Ilość dotacji	Ilość ponownych rejestracji	Aktualnie prowadzona działalność w ocenie PUP
2006	102	23	79
2007	138	16	122
2008	183	13	170
2009	231	13	218
RAZEM	654	65	589

Wykres 4 . Ilość aktualnie prowadzonych działalności w ocenie PUP

Efektywność dotacji w latach 2006 – 2009 po pierwszym etapie badania okazała się więc bardzo wysoka. Według informacji pozyskanych z systemu Syriusz wynika, iż działalność gospodarczą prowadzi nadal aż 90,07% badanych osób, które otrzymały finansowe wsparcie na założenie własnej działalności gospodarczej. Tylko 9,93% osób dokonało ponownej rejestracji w PUP po zakończeniu prowadzenia firmy.

Wyniki uzyskane w drugim etapie analizy – informacja z jednostek samorządowych

Dane otrzymane z jednostek samorządowych

Szczegółowa informacja uzyskana z urzędów gmin i miast pozwoliła zweryfikować ile osób **faktycznie** nadal prowadzi działalność gospodarczą i ile osób mimo zakończenia w/w wymienionej nie podjęło ponownej rejestracji w PUP. Analiza wykazała, że dane posiadane przez PUP są niewystarczające i że dużo osób mimo wyrejestrowania działalności nie widziało potrzeby rejestracji w PUP.

Poniżej przedstawiona została efektywność formy wsparcia osób bezrobotnych z uwzględnieniem roku uzyskania dotacji przez osoby bezrobotne. Biorąc pod uwagę datę otrzymania finansowego wsparcia i założenia działalności gospodarczej przez badanych okazuje się, że efektywność programu jest wprost proporcjonalna do okresu powstania firmy. Jak wynika z danych efektywność jest wyższa, im krótszy jest okres prowadzenia działalności gospodarczej przez respondentów.

Dokonując analizy efektywności okazuje się, że działalność gospodarczą, która została utworzona w 2006 roku, nadal prowadzi 35,30% badanych. Jest to pozytywna informacja zważywszy na fakt, iż osoby te prowadzą działalność gospodarczą ponad cztery lata. Zamknięcie działalności gospodarczej wskazało 64,70% podmiotów.

W przypadku osób, które założyły działalność gospodarczą w 2007 roku okazuje się, że efektywność jest wyższa niż w przypadku 2006 roku. Działalność gospodarczą prowadzi nadal 42,75% analizowanych firm, podczas gdy likwidację działalności gospodarczej wskazało 57,25% osób.

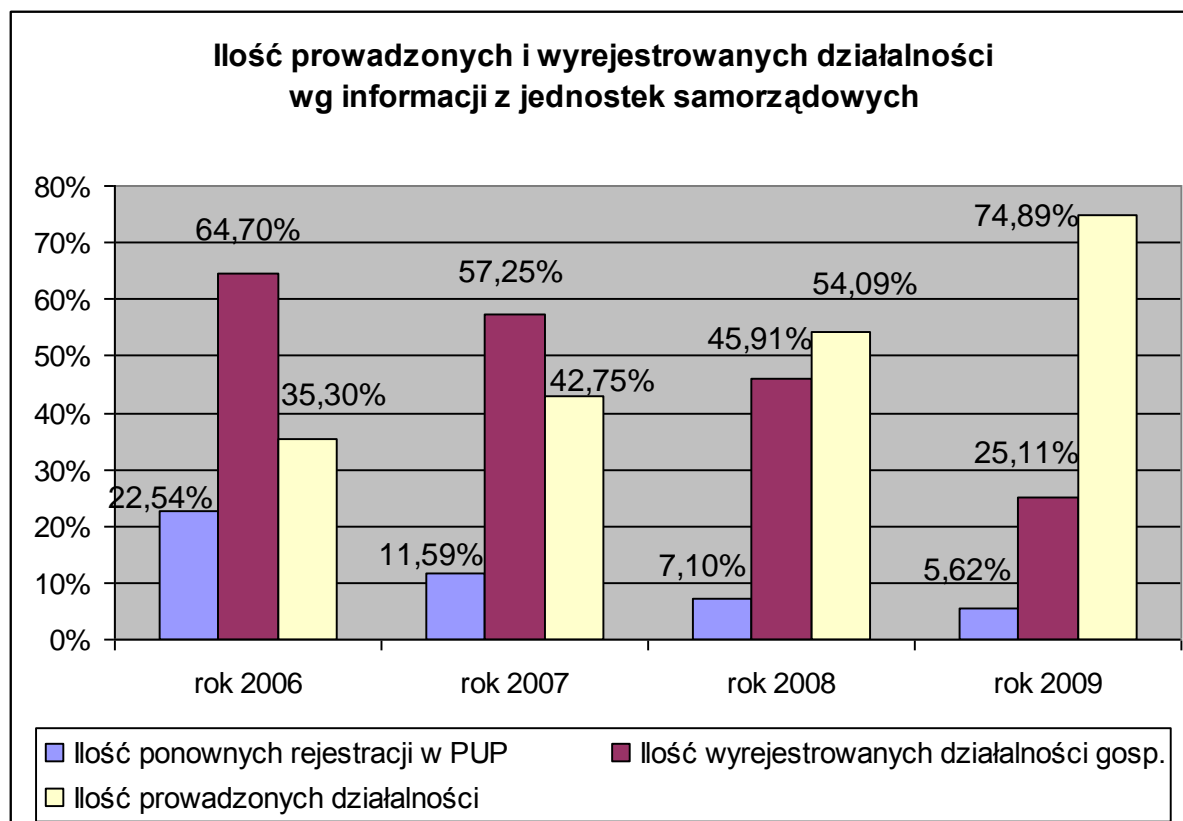
Zdecydowanie wyższą efektywność odnotowano w przypadku osób, które założyły działalność gospodarczą w 2008 roku. Odsetek osób, które uzyskały dotację w 2008 roku i nadal prowadzą działalność gospodarczą wynosił 54,09%. Działalność gospodarczą zamknęło 45,91% badanych osób.

Najwyższa efektywność dotacji została odnotowana w przypadku osób, które otrzymały pomoc finansową z Powiatowego Urzędu Pracy w Łomży w 2009 roku. Zgodnie z danymi pozyskanymi w trakcie badania, wynika że zdecydowana większość osób 74,89% w chwili badania prowadziło nadal działalność gospodarczą. Działalność zlikwidowana została w przypadku ¼ przyznanych dotacji.

Tabela 6. Ilość prowadzonych i wyrejestrowanych działalności wg informacji z jednostek samorządowych

Rok przyznania dotacji	Ilość dotacji	Ilość ponownych rejestracji w PUP	Ilość wyrejestrowanych działalności gospodarczych	Ilość prowadzonych działalności
2006	102	23 (22,54%)	66 (64,70%)	36 (35,30%)
2007	138	16 (11,59%)	79 (57,25%)	59 (42,75%)
2008	183	13 (7,10%)	84 (45,91%)	99 (54,09%)
2009	231	13 (5,62%)	58 (25,11%)	173 (74,89%)
RAZEM	654	65 (9,93%)	287 (43,88%)	367 (56,11%)

Wykres 5. Ilość prowadzonych i wyrejestrowanych działalności wg informacji z jednostek samorządowych

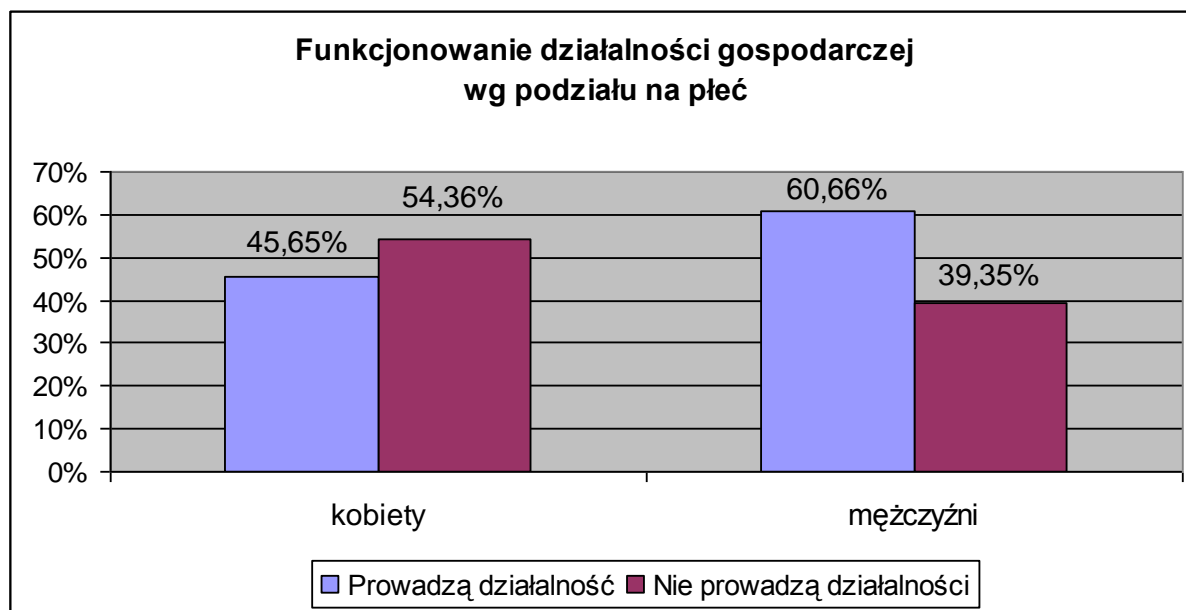
Efektywność dotacji wg podziału na płeć

Wyraźny podział występuje w przypadku podziału na płeć. Więcej mężczyzn, którzy otrzymali jednorazowe środki nadal funkcjonuje na rynku (60,66%) niż nie funkcjonuje (39,35%). Odwrotna sytuacja występuje w przypadku kobiet. Więcej kobiet zaprzestało prowadzenia działalności gospodarczej (54,36%) niż ją nadal prowadzi (45,65%).

Tabela 7. Funkcjonowanie działalności gospodarczej wg podziału na płeć

Aktualność działalności	kobiety	mężczyźni
Prowadzą działalność	89 (45,65%)	279 (60,66%)
Nie prowadzą działalności	106 (54,36%)	181 (39,35%)
RAZEM	195 (100%)	460 (100%)

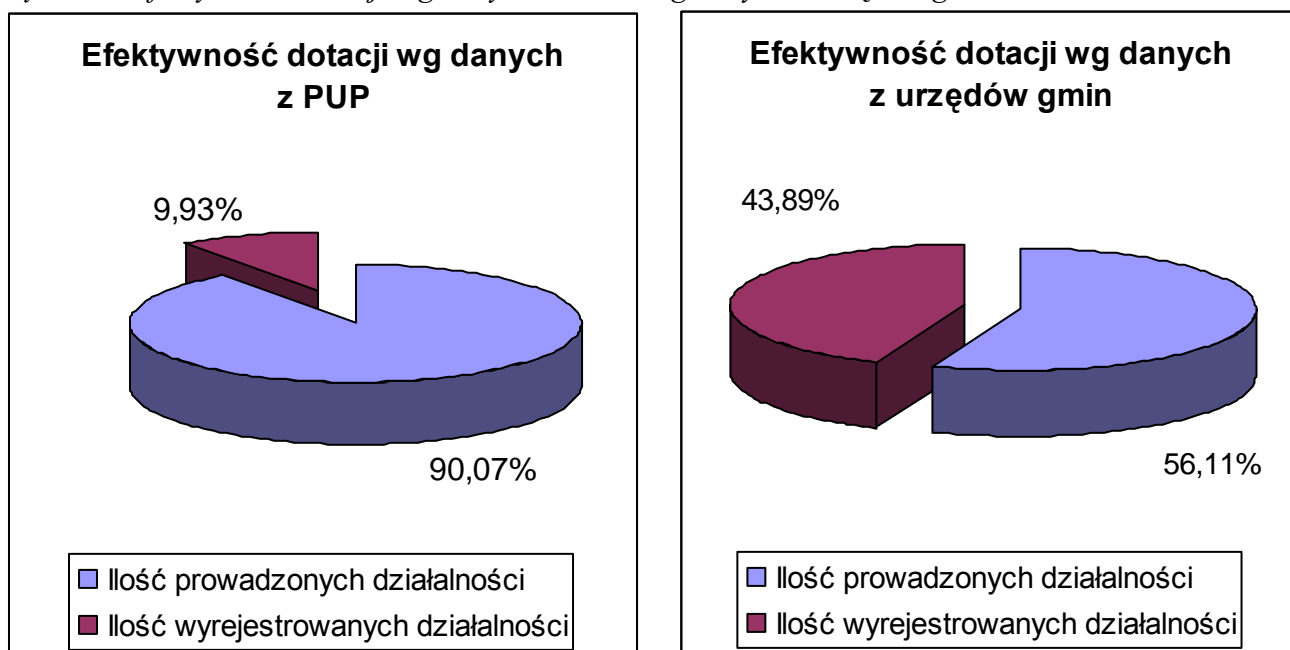
Wykres 6. Funkcjonowanie działalności gospodarczej wg podziału na płeć

Efektywność dotacji – porównanie etapu pierwszego i drugiego

Efektywność dotacji w latach 2006 – 2009 po drugim etapie badania została mocno skorygowana. Według informacji pozyskanych z urzędów gmin i miast wynika, iż działalność gospodarczą prowadzi nadal 56,11% badanych osób, które otrzymały finansowe wsparcie na założenie własnej działalności gospodarczej. Natomiast 43,89% osób wyrejestrowało prowadzoną działalność niekoniecznie rejestrując się ponownie w urzędzie pracy.

Wykres 7. Efektywność dotacji wg danych z PUP i wg danych z urzędów gmin i miast

Dane te wskazują, że prosta ocena efektywności przyznanych dotacji wynikająca z faktu ponownej rejestracji w PUP jest wysoka, ale nie odzwierciedla rzeczywistości. Bezrobotni, którzy zrezygnowali z prowadzenia działalności w niewielkim stopniu rejestrowali się ponownie w PUP. Dlatego w niniejszym badaniu tak istotne okazały się dane pozyskane z jednostek samorządowych prowadzących rejestry działalności gospodarczej na terenie działania PUP w Łomży.

Efektywność najbardziej popularnych branż

Zbadano jak szanse na przetrwanie mają branże, w których najwięcej osób bezrobotnych zakładało działalność gospodarczą. Analizie poddano następujące branże: budownictwo, handel detaliczny, pozostała działalność usługowa, przetwórstwo przemysłowe – stolarstwo i ślusarstwo oraz konserwację i naprawę pojazdów samochodowych.

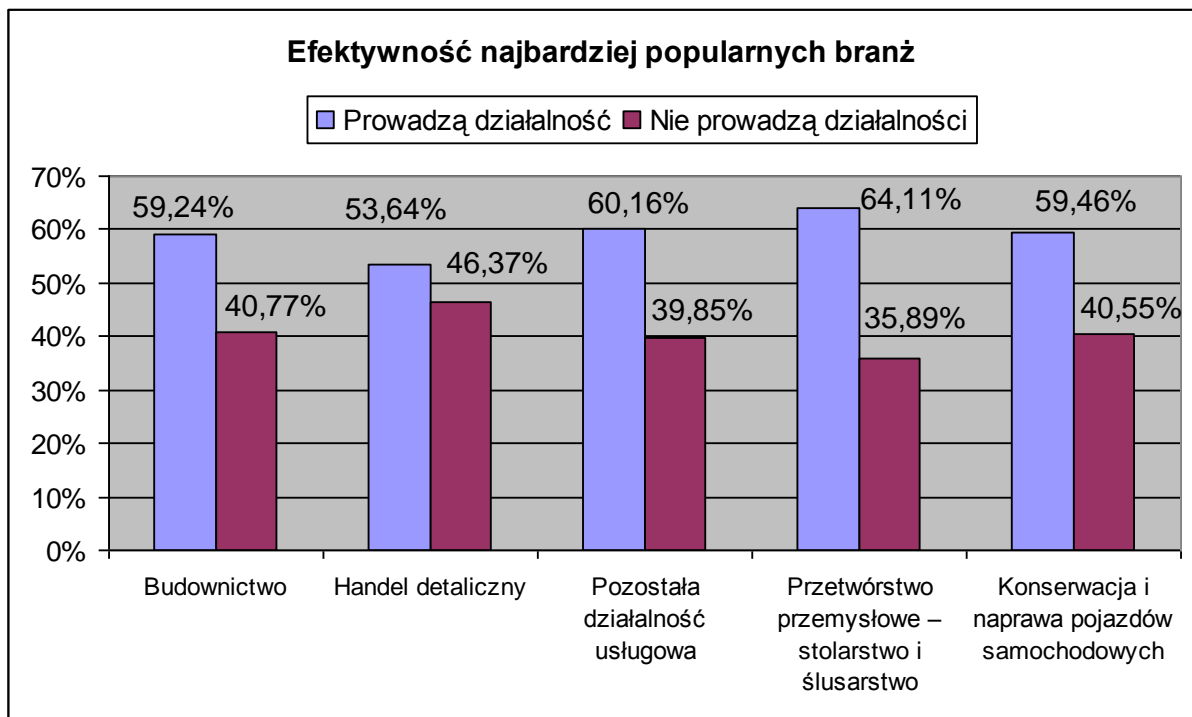
Generalnie wszystkie w/w rodzaje działalności osiągnęły efektywność powyżej 50%, gdzie więcej niż połowa przedsiębiorców nadal prowadzi swoje firmy.

Z danych wynika, że najwięcej działalności przetrwało w zakresie przetwórstwa przemysłowego – stolarstwa i ślusarstwa (64,11%). Podobne również dodatnie wyniki wskazują pozostała działalność usługowa (60,16%), konserwacja i naprawa pojazdów samochodowych (59,46%) i budownictwo (59,24%). Najmniej korzystnie w wymienionych branżach wypada handel detaliczny, gdzie przetrwało 53,64% firm.

Tabela 8. Efektywność najbardziej popularnych branż

Branża	Prowadzą działalność	Nie prowadzą działalności
Budownictwo	93 (59,24%)	64 (40,77%)
Handel detaliczny	59 (53,64%)	51 (46,37%)
Pozostała działalność usługowa	77 (60,16%)	51 (39,85%)
Przetwórstwo przemysłowe – stolarstwo i ślusarstwo	25 (64,11%)	14 (35,89%)
Konserwacja i naprawa pojazdów samochodowych	22 (59,46%)	15 (40,55%)

Wykres 8. Efektywność najbardziej popularnych branż

Podsumowanie

Ocena ta wynika z naszych analiz dokumentów własnych i pozyskanych oraz przemyśleń i rozmów z bezrobotnymi. Nie opiera się natomiast na wywiadzie z konkretnymi respondentami.

1. Wysoki wskaźnik efektywności wynikający z pierwszego etapu badania zweryfikowany analizą ewidencji gospodarczej w jednostkach samorządowych wskazuje, że wielu spośród otrzymujących dotacje mogło skorzystać z prawa do płacenia „niższego ZUS-u” przez okres 2 lat, co powoduje, że bezrobotny po zarejestrowaniu się w PUP nie otrzyma zasiłku. Ta okoliczność mogła mieć wpływ na niski wskaźnik ponownej rejestracji.
2. Próba zmierzenia się z własnym biznesem niestety nie umożliwiła wielu osobom długoletniej stabilizacji, ale mogła w naszej ocenie przyczynić się do uzyskania doświadczenia, nawiązania kontaktów, dojrzałości zawodowej, co w konsekwencji mogło spowodować, że znacząca grupa badanych znalazła zatrudnienie.
3. Część bezrobotnych, którzy otrzymali dotacje, po zaprzestaniu jej prowadzenia, nie rejestrowała się ponownie kierując się poczuciem „fałszywego wstydu”. W ich ocenie źle, nieudolnie czy bez należytej staranności wykorzystali publiczne pieniądze. Niektórzy mogą sądzić, że przyznanie jednorazowych środków na podjęcie działalności gospodarczej definitywnie przekreśla ich prawo do ponownej rejestracji.
4. Badanie pozwoliło zidentyfikować, że mniej kobiet otrzymało dotację. Sytuacja ta jest niekorzystna, bowiem kobiety w badanym okresie stanowiły średnio ponad 50% bezrobotnych. Aktywizacja kobiet jest szczególnie ważna w kontekście środków pozyskiwanych z Unii Europejskiej, które muszą być wydawane zgodnie z polityką równości szans ze względu na płeć. Natomiast informacja, że więcej kobiet niż mężczyzn zaprzestała prowadzenia działalności gospodarczej wskazuje, że kobietom należy udzielić większego wsparcia ze strony specjalistów ds. rozwoju zawodowego i doradców zawodowych. Trudno natomiast definitywnie dążyć, aby wyrównać szanse kobiet i mężczyzn w przyznaniu dotacji, ponieważ mniej kobiet ubiega się o dotacje.

Opracowali:

Maria Gwardys

Andrzej Skrodzki

Anna Choińska